

Juridisch kader

Wet op de lijkbezorging

De opdracht

Artikel 21 van de Wet op de lijkbezorging bepaalt dat in het geval niemand voorziet in de lijkbezorging de burgemeester daarvoor zorg draagt. Het betreft de burgemeester van de gemeente waar het lijk zich op dat moment bevindt (artikel 17 Wet op de lijkbezorging).

Onder 'zorgdragen voor' wordt in praktijk verstaan dat de Burgemeester een opdracht tot lijkbezorging geeft aan de uitvaartondernemer (in de meeste gevallen is dat Monuta of Dela). De uitvaartondernemer regelt vervolgens de gehele uitvaart en stuurt de rekening hiervoor naar de gemeente.

In Helmond is voornoemde bevoegdheid tot het geven van de opdracht tot lijkbezorging door de Burgemeester gemandateerd aan de afdelingsmanager BJO en ondergemandateerd aan de juridisch adviseurs en de juridisch specialisten. De personen die werkzaam zijn binnen deze functiegroepen mogen namens de burgemeester de opdracht tekenen.

In principe geldt de hoofdregel dat binnen de opdracht tot lijkbezorging de goedkoopst mogelijke optie wordt gekozen. Veelal zal dit crematie zijn. Maar let op! Op grond van artikel 21, zesde lid van de Wet op de lijkbezorging geldt dat niet geïdentificeerde lichamen **moeten** worden begraven.

Testament

Bij het geven van een opdracht tot lijkbezorging is het van belang om na te gaan of de overledene een testament heeft waarin onder andere zijn laatste wil is opgenomen. In het Centraal Testamentenregister (CTR) wordt geregistreerd wie een testament heeft opgemaakt, op welke datum en bij welke notaris. Het CTR is bereikbaar via: 0900 1144114.

Het testament is belangrijk omdat artikel 18 van de Wet op de Lijkbezorging bepaalt dat lijkbezorging (begraven of cremeren en asbestemming) geschiedt overeenkomstig de wens of de vermoedelijke wens van de overledene. Deze kan schriftelijk kenbaar zijn gemaakt in een testament of codicil. Ook kan uit de religie of de uitgesproken levenswijze van de overledene de wens worden afgeleid. Op het moment dat de overledene moslim is, dient de overledene vanuit zijn of haar religie begraven te worden.

Kostenverhaal ¹

Op grond van de Wet op de lijkbezorging moet de gemeente zorgdragen voor de uitvaart van een overledene, wanneer de nalatenschap daarvoor niet voldoende financiële middelen bevat en de erfgenamen de nalatenschap hebben verworpen of beneficiair aanvaard.

Artikel 22 van de Wet op de lijkbezorging geeft de gemeente de mogelijkheid om deze kosten van de uitvaart te verhalen op de bloed- en aanverwanten, die krachtens de artikelen 1:392 tot en met 1:396 BW *"tot onderhoud van de overledene verplicht zouden zijn geweest ..."*

Wie zijn deze bloed- en aanverwanten? Artikel 1:392 BW bepaalt dat het gaat om: de ouders van de overledene, de kinderen en, jawel, stiefkinderen, schoonouders en stiefouders. In alle gevallen alleen *"als deze tot onderhoud van de overledene verplicht zouden zijn geweest"*.

¹ Stuk mening van Banning advocaten

De **grondslag** van een mogelijke onderhoudsverplichting van bloed- en aanverwanten is vastgelegd in de artikel 1:392 tot en met 1:396 BW, zoals die ook in artikel 22 Wet op de lijkbezorging zijn genoemd. De **omvang** van de op die artikelen gebaseerde onderhoudsverplichting wordt echter geregeld in artikel 1:397 BW, zodat al deze wetsartikelen niet los van elkaar kunnen worden gezien.

Artikel 1:397 BW houdt in dat de omvang van de onderhoudsverplichting van bloed- en aanverwanten wordt bepaald door enerzijds de behoefte van de tot onderhoud gerechtigde en anderzijds de draagkracht van de tot uitkering verplichte persoon. Zijn meerdere bloed- of aanverwanten verplicht een onderhoudsbijdrage te verstrekken dan is ieder van hen gehouden een deel van de bijdrage, waaraan de onderhoudsgerechtigde behoefte heeft, te voldoen. Dit deel komt dan overeen met ieders draagkracht.

De gemeente kan voor het verhaal van uitvaartkosten aan bij bloed- en aanverwanten (met succes) aankloppen onder twee voorwaarden: wanneer de overledene behoefte had aan een bijdrage in de kosten van levensonderhoud en indien de betreffende bloed- of aanverwanten voldoende draagkracht hebben om een bijdrage te voldoen.

Het ligt voor de hand om daarbij de datum van overlijden aan te houden als peildatum voor de berekening van behoefte en draagkracht. Bij die berekening moeten dan de wettelijke maatstaven, die zijn ontwikkeld voor de berekening van onderhoudsbijdragen, worden toegepast.

Als de betreffende kinderen geen enkele draagkracht of vermogen bezitten, gaat dat naar de mening van een advocaat bij Banning in tegen de bedoeling van artikel 22 Wet op de lijkbezorging. De wetgever had ervoor kunnen kiezen om de meer genoemde fictie ook van toepassing te verklaren voor de echtgenoot van de overledene. Deze keuze is echter niet gemaakt nu in de artikelen 1:392 tot en met 1:396 BW geen verplichting tot verstrekking van levensonderhoud van een echtgenoot is geregeld. Die verplichting is immers vastgelegd in artikel 1:81 BW: echtgenoten zijn elkander getrouwheid, hulp en bijstand verschuldigd; zij zijn verplicht elkander het nodige te verschaffen. Aldus oordeelde Rechtbank Den Haag op 3 februari 2015 (ECLI:NL:RBDHA:2015:1014). Als de gemeente de kosten van de uitvaart heeft betaald, kunnen deze kosten dus niet worden verhaald op de weduwe.

<https://www.uitvaart.nl/juridisch/overige/uitvaart-door-gemeente-vragen-van-publiek/kosten-uitvaart-lijk-uit-andere-gemeente-verschil-tussen-handboek-wlb-en-adviesrubriek/3789>

U geeft in uw adviesrubriek in enkele eerdere zaken uitdrukkelijk aan dat de burgemeester van de gemeente waar een lichaam zich bevindt op het moment dat degene die het stoffelijk overschot onder zich heeft tot de conclusie komt dat niemand zorg draagt voor de uitvaart, de nodige maatregelen neemt. In uw woorden is "de gemeente van deze min of meer toevallige verblijfplaats de pineut".

Onze gemeente heeft altijd conform deze opvatting gehandeld, en zorg gedragen voor in omliggende gemeente overleden personen, die naar een mortuarium in de gemeente werden vervoerd.

Nu zijn de rollen een keer omgedraaid. In een tweetal gevallen binnen één week werden twee burgers van onze gemeente naar koelcellen overgebracht in twee gemeenten in de buurt. In beide gevallen had de politie reeds een begrafenisondernemer ingeschakeld. Deze meldden zich beiden bij onze gemeente, omdat er geen familie kon worden opgespoord. Van het standpunt van onze

gemeente, namelijk dat zij contact moesten opnemen met de betreffende gemeenten waar het lichaam zich op dat moment bevond, werd met verbazing kennis genomen. Niet veel later kregen wij dan ook telefoon van onze collega-ambtenaren.

De ene ambtenaar stond mij bijna niet eens toe om ons standpunt uiteen te zetten en dreigde er al mee het lijk weer naar ons te verslepen. De andere collega echter, vertelde dat hij over dit onderwerp onlangs advies had gevraagd aan de helpdesk van de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB). De helpdesk stuurde mijn collega een kopie van blz. 74 van uw Handboek Wet op de lijkbezorging, waarin een andere mening wordt aangehangen. Hierin wordt vermeld: "Het gaat hier [...] om de burgemeester van de gemeente waar het lijk zich bevond op het moment van overlijden (bijvoorbeeld in een ziekenhuis) of werd aangetroffen. Niet om de burgemeester van de gemeente waar het lijk later heen is vervoerd (bijvoorbeeld naar een mortuarium of het gerechtelijk laboratorium)". Ik kan het deze collega dus niet kwalijk nemen dat hij de boot afhield.

Ik heb de NVVB nogmaals om advies gevraagd, onder verwijzing naar de casussen uit uw adviesrubriek. Maar heel erg graag zou ik ook van u vernemen hoe u denkt over dit verschil van opvatting.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Met vriendelijke groet,

XX

afdeling Burgerzaken

Antwoord:

Geachte heer,

Er is geen sprake van een verschil in opvatting, maar van selectief passages kiezen en een inderdaad wat ongelukkige formulering.

Bij eerste lezing van de passage op blz. 74 uit mijn Handboek Wet op de lijkbezorging zit er inderdaad een tegenstrijdigheid in mijn advisering in het boek en in deze adviesrubriek op internet. Maar bij een betere lezing blijkt het verhaal wel consistent.

Men moet in mijn boek namelijk beginnen te lezen op blz. 73 en dan wordt in de opbouw van het verhaal duidelijk(er) dat de passage op blz. 74 anders is bedoeld. Het woordje 'later' duidt op een vervolgactie nádat het lijk al als niet-bezorgd lijk bij de gemeente is gemeld. Een latere verandering van de plaats van aanwezigheid van het lijk brengt dan geen verandering meer in de gemeentelijke taak. In de voorafgaande zin staat ook dat het niet alleen gaat om de plaats van overlijden, maar ook om de plaats "waar het lijk (...) werd aangetroffen". En daarmee is bedoeld het "aantreffen" of "het zich bevinden" van het lijk wanneer formeel wordt geconstateerd dat niemand voorziet in de lijkbezorging.

Ik geef graag toe dat het beter zou zijn geweest dit iets duidelijker te formuleren. Een verbetering kan ook zijn het woordje 'later' te vervangen door het woordje 'vervolgens'.

Een oorzaak van de wat onhandige formulering in het handboek is misschien dat, toen ik het 13 of 14 jaar geleden opschreef, ik nog niet wist dat de praktijk veel meer verschillende en complexere situaties kent dan dat ik mij toen kon voorstellen.

Ik heb op blz. 74 geen uitgebreide casus geschetst, maar alleen een eenvoudige casus waarbij iemand ergens overlijdt, bijvoorbeeld in een ziekenhuis. Daar wordt de overledene in een koelcel geplaatst. Na enige dagen zoeken blijkt dat er geen nabestaanden zijn die in de lijkbezorging voorzien en dan wordt de gemeente gewaarschuwd overeenkomstig artikel 20. Wanneer vervolgens/later de

overledene naar een mortuarium van een uitvaartondernemer buiten de gemeente waar het ziekenhuis ligt wordt vervoerd, maakt dat geen verschil meer.

Ik zal nu eens een wat ingewikkelder casus schetsen. Bijvoorbeeld dat iemand in gemeente A woont, in gemeente B door een ongeval is overleden, naar gemeente C wordt vervoerd omdat daar de gemeentelijke lijkschouwer van de GGD zijn schouwruimte heeft en vervolgens naar een mortuarium te D wordt vervoerd. Het hangt er van af waar en wanneer aan de betreffende gemeente wordt gemeld dat niemand in de lijkbezorging voorziet, welke gemeente verantwoordelijk wordt voor de lijkbezorging. Als de melding bij de gemeente B plaats vindt direct na het ongeval, als het lijk daar nog is, is de gemeente B verantwoordelijk. Oók, wanneer het lijk later naar C of D wordt vervoerd. De gemeente B heeft dan overigens mogelijkheden om in te grijpen om bijvoorbeeld te voorkomen dat overbrenging naar D plaats vindt. Overbrenging van B naar C en D zijn vaak automatismen in het politiecircuit, waar ook nog wel eens vraagtekens bij kunnen worden gesteld. Als een gemeente pas wordt gewaarschuwd als het lijk te C is, is de gemeente C verantwoordelijk voor de lijkbezorging. En als het pas is als het lijk te D is, is de gemeente D verantwoordelijk.

Ik moet echter opmerken dat vaak pas na enkele dagen zoeken in adres- en telefoonboekjes, het bellen van mensen in die boekjes of het zoeken via de Burgerlijke Stand blijkt dat er geen nabestaanden zijn, die de lijkbezorging op zich nemen. Er kan wel een achterneef of -nicht zijn die erfgenaam is. Soms is er geen contact met kinderen, maar zijn die er wel degelijk en zijn ze wettelijk en moreel aansprakelijk voor de lijkbezorging. Dat kost gewoon allemaal tijd. Pas nadat zulke acties zijn verricht mag je concluderen dat als ze niets opleveren, de gemeente overblijft. En welke gemeente dat is, is relatief toevallig: de wet geeft geen ander criterium dan het zich bevinden in een gemeente.

Proces begraven van gemeentewege

Als iemand overlijdt zonder nabestaanden óf wanneer de familie zelf geen actie onderneemt, regelt de gemeente de begrafenis/ crematie. - A'dam en Eva gezien?

Wet op de lijkbezorging zegt dat burgemeester opdracht moet geven tot begraven als niemand anders dit doet. Het is de burgemeester van de plek waar het lichaam zich bevindt op dat moment.

Omdat BJO ondersteuning van de burgemeester is, lag deze taak bij BJO.

Hoe gaat dit in zijn werk?

Er komt een melding binnen bij het klantcontactcentrum dat er een overledene is waarvan met de nabestaanden niet kan vinden. Wij doen vervolgens uitgebreid onderzoek in het BRP op basis van bsn etc. We zoeken familieleden.

Als er toch familieleden zijn, bellen we deze en geven door dat de persoon overleden is verzoeken we hen de begrafenis te regelen.

Als er geen familieleden zijn, of wanneer ze weigeren, geven wij opdracht tot het regelen van een zeer eenvoudige crematie. Dit bestaat uit een telefoontje naar DELA. Zij maken een opdracht, deze sturen zij per e-mail. De opdracht tekenen wij en sturen we per mail terug. De dela regelt de uitvaart daarna volledig.

Uiteindelijk volgt er nog een vraag wat er met de as moet gebeuren. Deze kan uitgestrooid worden op het asveld van het crematorium. Meestal sturen we het asformulier meteen mee met de opdracht.

De factuur komt binnen in decade en wordt geaccordeerd.

Wat is lastig?

- Juridische punten waar je op moet letten. (staan in stappenplan)
- Bellen met familie. Waarom zijn die eerder niet gevonden?
- Kosten declareren of niet

Welk deel van het proces is nog niet uitgewerkt?

- Onbeheerde nalatenschappen
- Kosten declareren of niet

STAPPENPLAN PROCES UITVAART DOOR GEMEENTE:

1. Via e-mail, telefoon komt een melding binnen bij de burgerlijke stand van één van de volgende melders:
 - Politie;
 - Uitvaartondernemer;
 - Hospice;
 - zorginstelling;
 - ziekenhuis.
2. Bij melding stelt de ambtenaar van de burgerlijke stand vragen, zoals:
 - Waar bevindt zich het lichaam van de overledene?;
 - In een andere gemeente? → Melder doorverwijzen naar die gemeente.
 - In Helmond? Verwerking blijft hier;
 - persoonsgegevens opvragen van overledene.
 - Zijn er nabestaanden bekend? Zo ja, zijn hier contactgegevens van (familie, zorgdragers, bewind, juridische partner/ex-partner, werkgever;
 - Zijn de nabestaanden al op de hoogte van het overlijden?;
3. Zoek de persoonslijst van overledene erbij; BRP/GBA-V/RNI/BVV. Is de overleden niet ingeschreven? Kijk dan of hij/zij wel voorkomt in de RNI/BVV (vreemdelingenketen). Gebruik dan de persoonsgegevens uit de RNI/BVV: Naam, A-nummer, BSN, etc bij het aanleggen van een zaak in Djuma.
4. Zoek uit via de persoonslijst van overleden wie de wettelijke zorg draagt voor de uitvaart (juridische partner/kinderen/ouders.) .) Via PK van vader eventueel broers/zussen zoeken. PK vader completer dan van moeder.
5. Kijk in oude zaken bij de pl van overledene en ouders/kinderen voor contactgegevens als deze nog niet bekend zijn bij punt 2. Raadpleeg eventueel ook persoonslijsten van broers/zussen. (Kview)
6. Benader de familie. Betuig namens de gemeente je medeleven (zijn al op de hoogte gebracht door melder, wij zijn nooit de eerste die mededelen dat persoon is overleden). Geef vervolgens aan dat zij de uitvaart moeten regelen.
7. Mochten zij aangeven niet te beschikken over de financiële middelen, attendeer ze dan op Prijsbewuste uitvaart. [Prijsbewuste Uitvaart – Een crematie of begrafenis binnen budget](#). Als de opdracht snel vrijgegeven kan worden is Prijsbewuste Uitvaart de goedkoopste. (Dit bedrijf moet wel een commerciële vergoeding betalen aan het mortuarium voor elke ligdag. Hierdoor is het mogelijk voordeliger via andere uitvaartondernemers. Nabestaanden kunnen dit zelf uitzoeken).
 - Jarenlang geen contact hebben met de overledene maakt niet dat ze niet wettelijk of moreel verplicht zijn om de uitvaart te gaan regelen.
 - Het regelen van de uitvaart betekent niet dat ze de nalatenschap zuiver hebben aanvaard en dus opdraaien voor de schulden van de overledene.
8. Indien er geen nabestaanden zijn, of weigering/tekort aan draagkracht. Neem dan contact op met een uitvaartondernemer, bijvoorbeeld Monuta Magis.
9. Vraag na bij de uitvaartondernemer (afhankelijk waar het lichaam zich bevindt) of er sprake is van een uitvaartverzekering. (Monuta Magis vraagt dit op, op ons verzoek bij Dela en Yarden)
10. Geef aan dat er een gemeentelijke uitvaart aan zit te komen. Houdt het bij 1 contactpersoon van de nabestaanden, mochten deze er zijn, om mee te communiceren. Dit scheelt tijd en

ruis. Geef van deze contactpersoon de naam en het telefoonnummer door aan de uitvaartondernemer. Mocht de nabestaanden contact opnemen met de uitvaartondernemer, is deze op voorhand al op de hoogte.

11. Politie regelt vervoer lichaam naar Van der Stappenuitvaartzorg, te Genneperparken in Eindhoven. Hebben een politiekoelcel daar. Afhankelijk van de staat van het lichaam, wordt het vervoerd naar Genneperparken.
12. De opdracht wordt gegeven aan de uitvaartondernemer met de laagste prijs. De gemeente betaald voor een stille uitvaart en dat houdt in:
 - Er mogen geen familie, vrienden bij de uitvaart aanwezig zijn;
 - Ze hebben geen recht op de as van de overledene, die komt toe aan de opdrachtgever;
 - Geen afscheid voor de uitvaart voor nabestaanden mogelijk;
 - Crematie, met uitzondering in verband met religie een begrafenis. Mocht er sprake zijn van islamitische overledene. (2025) Lees dan voor meer informatie: [Handboek gemeentelijke uitvaarten bij overlijden moslims - BIUN -.pdf](#).
13. Aanbevolen is om één week te wachten met het formaliseren van de opdracht, aan de uitvaartondernemer. Als je er nagenoeg zeker van bent dat het een gemeentelijke uitvaart gaat worden, zet de opdracht dan sneller uit. In verband met kosten ligdagen.
14. De opdracht voor de uitvaart houdt het volgende in:
 - De totaalprijs inclusief alle ligdagen in het mortuarium;
 - Doen van de aangifte van overlijden of van lijkvinding in het digiloket;
 - Aanleveren van de A-verklaring;
 - Kosten toeslag berekend corpulente personen, ja of nee en zo ja, hoeveel;
 - Overbrengingskosten;
 - Aanleveren van het document van de GGD i.g.v. verlof tot uitstel, indien nodig;
 - As verstrooiing indien van toepassing.
15. Geef de uitvaartondernemer formeel de opdracht, laat met e-mail een factuur sturen. Eisen aan de factuur van de uitvaartondernemer:
VOORWAARDEN VOOR UW FACTUUR:
 - Uitvaart door gemeente van de heer/mevrouw.....;
 - Opdrachtgever: Teammanager, prestatieverklaarder 5.1.2e;
 - Zaaknummer Uitvaart door gemeente:
16. Uitvaartondernemer doet aangifte van overlijden/lijkvinding. Zet in de zaak, het zaaknummer van de uitvaart gemeentewege in de notities. Zodat collega's deze kunnen terugvinden.
17. Voeg alle documenten en correspondentie toe aan de zaak.
18. Na 48 uur als het overlijden is verwerkt in de BRP kun je het CTR (centraal testamentenregister) raadplegen. Dit kan echt pas nadat de akte van overlijden is opgemaakt en overlijden is verwerkt in de BRP.
19. De gemeente **regelt alleen de uitvaart**. We houden ons strikt aan hetgeen we wettelijk verplicht zijn om te regelen. Geen woningontruimingen, geen verzorging van dieren of sleutels, geen volledige nalatenschapsafwikkeling.
20. Meld de onbeheerde nalatenschap aan bij het Rijksvastgoedbedrijf per e-mail: Postbus.rvb.nalatenschappen@rijksoverheid.nl. Stuur kosteloos een afschrift mee van de overlijdensakte en vermeld het adres van overledene in je aanmelding.
21. Sluit de zaak pas af nadat de ondertekende factuur (uitvaartondernemer) is toegevoegd aan de zaak. Dit kan zeker 3 weken duren na aangifte overlijden. Alle correspondentie die moet

worden toegevoegd nadat de Djumazaak is afgesloten, dient door de postkamer gedaan te worden.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2

Protocol lijkbezorging van gemeentewege

Procedure

Melding

Er komt bij BJO een melding binnen dat er een lijk is en dat er niemand is die voorziet in de lijkbezorging. Dit gebeurt rechtstreeks naar BJO, of via de servicedesk. Als er niet opgenomen wordt, kan een mail aan de BJO postbus gestuurd worden.

De melding geschiedt meestal door uitvaartcentrum Monuta (tel nr. 0492-666000), de beheerder van het mortuarium in het ziekenhuis, omdat het lijk daar ligt, maar kan ook afkomstig zijn van bijvoorbeeld een arts, de politie of een uitvaartondernemer.

Identiteit

Meestal is het duidelijk wie de overledene is. Zo niet, dan moet lichaamsmateriaal van de overledene wordt afgenomen en mag het lichaam begraven worden (niet gecremeerd).

Onderzoek naar nabestaanden

Nagaan (via uitvaartcentrum Monuta, Burgerzaken, politie, woningcorporatie, bureaus, kennissen) of er naaste familie of iemand anders is die wil zorg dragen voor de lijkbezorging.

Is er familie te vinden dan trachten (op een dwingende wijze) deze voor de uitvaart te laten zorgen.

Laatste wil

Nagaan of er een testament is, zo nodig bij het Centraal Testamentenregister (CTR). Uit het testament kunnen nabestaanden naar voren komen.

Opdracht tot lijkbezorging

Lukt het niet om nabestaanden te vinden die opdracht tot lijkbezorging willen geven dan geeft BJJ opdracht aan uitvaartondernemer Monuta (tel. 666000) tot het verzorgen van een crematie op de meest eenvoudige en goedkope wijze (dus geen kaarten, dienst, koffietafel o.i.d.). Met dit bedrijf zijn afspraken gemaakt over de uitvaarttarieven. Het in rekening gebrachte bedrag bedraagt rond de € 2800,-. Uitvaartondernemer Monuta is ^{5.1.2e} (5.1.2e [@monuta.nl](mailto:monuta.nl)). Haar mobiel telefoonnummer is ^{5.1.2e}.

Ook zijn met de Dela afspraken gemaakt, dus ook de Dela kan worden ingeschakeld. Het tarief is vergelijkbaar met Monuta.

De eerste keus is crematie, omdat dat minder kost dan begraven.

Het kan zijn dat er een testament is waaruit blijkt dat iemand begraven wil worden of dat het duidelijk is dat vanuit geloofsoverwegingen geen crematie is toegestaan (b.v. moslims)

Soms is een andere gemeente, nadat hiermee contact is opgenomen, bereid om de lijkbezorging op zich te nemen, bijvoorbeeld als een inwoner van een andere gemeente in het Helmondse ziekenhuis sterft. Strikt genomen is echter de burgemeester van de gemeente waar het lijk zich bevindt verantwoordelijk voor de lijkbezorging.

Kostenverhaal

De kosten worden verhaald op geld en goederen van de overledene. Ook kunnen de kosten worden verhaald op de nabestaanden en de nalatenschap.

Om de kosten op de nalatenschap te kunnen verhalen nagaan of er een bankrekening, een overlijdensverzekering, AOW, pensioen of andere inkomstenbronnen zijn of dat er vermogen is. (contactgegevens van SVB: Postbus 1100, 1180 BH Amstelveen)

Monuta heeft hier meestal al een eerste onderzoek naar gedaan. Anders zo mogelijk via huisbezoek (met de politie) er achter zien te komen.

Indien blijkt dat verhaal mogelijk is de betreffende instantie zo spoedig mogelijk aanschrijven en meedelen dat de gemeente op grond van de Wet op de Lijkbezorging recht heeft op vergoeding van de kosten voor de lijkbezorging.

Als blijkt dat er voldoende saldo op een bankrekening van de overledene staat dan is een brief naar de desbetreffende bank met het verzoek om een bedrag ter hoogte van de kosten van de lijkbezorging aan de gemeente te betalen meestal voldoende.

Indien de nalatenschap ontoereikend om in de uitvaartkosten te voorzien, dan kunnen de (resterende) kosten worden verhaald op de nabestaanden tot en met de 2^e graad van bloed- en aanverwantschap.

Als deze mensen niet vrijwillig bereid zijn om deze kosten te betalen, dan loont het zich niet om hierover een procedure te starten.

Nabestaanden die een uitkering op grond van de Participatiewet genieten en op wie de kosten zijn verhaald kunnen voor teruggave van deze kosten een verzoek doen bij het openbaar lichaam Senzer.

Bewindvoering

Verdere verplichtingen

De gemeente heeft geen andere verplichtingen dan de lijkbezorging en het dragen van de kosten daaraan verbonden.

Er moet dan ook voor gewaakt worden geen andere zaken te regelen, omdat de gemeente geen erfgenaam is.

Het huis leeghalen is geen taak voor de gemeente, maar als bekend is wie de verhuurder is, is het wel verstandig deze op de hoogte te stellen.

De gemeente mag een aanvraag doen om een eventuele verzekering te zoeken. Dit duurt wel lang, maar kan dus wel de moeite zijn om de factuur betaald te krijgen.

<https://zoekservice.vanatotzekerheid.nl/polissen-van-overledenen/>

Wettelijk kader

Wet op de lijkbezorging (Wlb)

Artikel 21 bepaalt dat indien niemand voorziet in de lijkbezorging de burgemeester daarvoor zorg draagt. In Helmond is het voorzien in lijkschouwing en lijkbezorging ondergemandateerd aan BJO, bestuurlijk-juridisch adviseur en juridisch specialist.

Artikel 21, lid 6 bepaalt dat een niet geïdentificeerd lijk wordt begraven

Meestal is het duidelijk wie de overledene is. Zo niet, dan draagt de burgemeester er zorg voor dat lichaamsmateriaal van de overledene wordt afgenomen (Wlb, artikel 21, lid 2).

Artikel 22 bepaalt dat de kosten, verbonden aan de bezorging van lijken waarvoor de burgemeester zorg draagt ten laste komen van de gemeente. De gemeente kan de kosten verhalen op de nalatenschap en, bij ongenoegzaamheid van deze, op de bloed- en aanverwanten, die krachtens de artikelen 392-396 Boek I BW tot onderhoud van de overledene verplicht zouden zijn geweest. Dit zijn in eerste instantie (ex-)echtgenoot/echtgenote, daarna ouders, wettige en natuurlijke kinderen, behuwdkinderen, schoonouders en stiefouders.

Artikel 18 bepaalt dat de lijkbezorging (begraven of cremieren en asbestemming) geschiedt overeenkomstig de wens of de vermoedelijke wens van de overledene. Deze kan schriftelijk kenbaar zijn gemaakt in een testament of codicil. Ook kan uit de religie of de uitgesproken levenswijze van de overledene de wens worden afgeleid.

n.b. Moslims mogen niet gecremeerd worden!!!

Als het lijk zich in een woning bevindt en de afgifte van het lijk of de toegang tot de woning wordt geweigerd dan heeft de burgemeester of een ambtenaar van politie toegang tot die woning zonder toestemming van de bewoner.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1